

מועד קטן כ. (שורה 17) עד כ: (2 שורות מלמטה)

ביאורים

אבלות על קרובים של קרובי משפחה בימינו: לדעת חכמים בסוגייתנו יש להתאבל על קרובי קרובים כאשר נמצאים עם הקרובים. אך הרמ"א (יר"ד שעד, ו) כתב: "וי"א דהאידינא נוהגין להקל באבלות זה של המתאבלים עמו, דאין זה אלא משום כבוד המתאבלים, ועכשיו נהגו כולם למחול. וכן נוהגין האידינא שלא להתאבל כלל עם המתאבלים, וכל המחמיר בזה אינו אלא מן המתמיהים. ומ"מ נהגו שכל קרובי המת... מראין קצת אבילות בעצמן כל שבוע הראשונה, דהיינו עד אחר שבת הראשון, שאינן רוחצים ואין משנים קצת בגדיהם כמו בשאר שבת. ויש מקומות שנהגו עוד להחמיר בעניינים אחרים, והעיקר כמו שכתבת".

ברייתא

מתי מבטל הרגל את ה'שבעה'?

ר"א, ב"ש: כשקבר 3 ימים לפני הרגל. (וכך פסק רבא)

חכמים, ב"ה: כשקבר לפני הרגל. (אפילו שעה אחת) (וכך פסקו ר"י ורבינא)

'הפכתי חזיכס לאפא' - ימי אבלות כימי החג:

אבלות רגילה: 7 ימים - כחג סוכות/פסח.

שמועה רחוקה: יום אחד - כחג שבועות.

ברייתא

זמן האבלות על 'שמועה'

שמועה קרובה (בתוך 30 יום מהמיתה): נוהג אבלות כרגיל (שבעה ושלושים).

שמועה רחוקה (לאחר 30 יום מהמיתה):

ר"ע: נוהג אבלות רק יום אחד.
 חכמים: נוהג אבלות כרגיל (שבעה ושלושים).
 דעת יחיד: על אביו ואמו - נוהג אבלות כרגיל, על שאר קרובים - נוהג יום אחד.

ומקצת היום ככולו.

הלכה כר"ע (למרות שרבים חולקים עליו - באבלות הולכים אחרי המיקל)

שמע שמועה קרובה - ברגל

ונעשתה רחוקה - במוצאי הרגל:

נחשבת שמועה רחוקה (כי עברו עד אז יותר 30 יום).

דין קריעה במקרה זה

רבי מני: פטור מקריעה. (כשמועה רחוקה)

רבי חנינא: חייב בקריעה. (כשמועה קרובה)

על אביו ואמו קורע, מפאת כבודם.

וכן הדין על מי שבשבת שמע שמועה קרובה ובמוצאי שבת נהפכה לרחוקה.

על אלו קרובי משפחה יש להתאבל?

שבעת הקרובים מהתורה

אשתו,

אביו, אמו,

אחיו מאביו, אחותו הבתולה מאביו,

בנו, בתו.

חכמים הוסיפו את כל האחים
(בין מאב ובין מאם בין בתולה ובין נשואה)

אבלות על קרוב של קרוב (שניים):

ר"ע: מתאבל על כל קרובי הקרובים.

רשב"א: מתאבל רק על נכדו וסבו.

חכמים: מתאבל על כל קרובי הקרובים - ובתנאי שקרובו האבל נמצא עימו.

אבלות בן הזוג:

על הוריו של בן הזוג - יש להתאבל.

על שאר קרובי בן הזוג - אין להתאבל.